

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Právní aspekty užívání drog, alkoholu a omamných látek u dětí a mladistvých“

**Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí
Instituce akreditovaná u Ministerstva vnitra ČR**

Termín a místo konání: 20. srpna 2026 od 9:00

online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

sedmnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, osmnáctiletá praxe lektora právnických fakult v Brně a Bratislavě, patnáctiletá praxe v oblasti vzdělávání úředníků, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Užívání návykových látek dětmi a dospívajícími představuje jedno z nejcitlivějších témat současné sociální praxe i právní ochrany dětí. Na pomezí trestního, přestupkového, rodinného a zdravotnického práva se střetávají různé hodnoty – právo dítěte na svobodu, soukromí a rozvoj osobnosti na jedné straně a povinnost rodičů, školy i státu chránit jeho zdraví a život na straně druhé. Každý zásah proti užívání alkoholu, tabáku nebo drog nezletilým tak musí být přiměřený, srozumitelně odůvodněný a v souladu se zásadou nejlepšího zájmu dítěte.

Školení si klade za cíl pomoci pracovníkům OSPOD, škol, zdravotnictví a justice porozumět právním limitům zásahů do života dítěte, které užívá návykové látky, a naučit je volit takové postupy, jež podporují změnu chování, nikoli pouhé sankce. Kurz propojuje právní, adiktologickou a etickou rovinu práce s dítětem a jeho rodinou. Vysvětluje, jak nastavit komunikační režim mezi rodiči a dítětem, jak zapojit odborné služby, jak dokumentovat rozhodné skutečnosti a jak vést řízení bez porušení práv účastníků.

Pozornost je věnována i civilní odpovědnosti rodičů za zanedbanou péči, přestupkovým a trestním aspektům užívání látek, právům dítěte ve zdravotnické péči a specifickým sdílení citlivých údajů mezi institucemi. Důraz je kladen na prevenci, mezioborovou koordinaci, zajištění důkazní jistoty a právní ochranu všech zúčastněných. Cílem je, aby účastník dokázal

reagovat na konkrétní případ nejen právně, ale i lidsky – s respektem k vývojovým zvláštnostem dítěte a s důrazem na jeho bezpečí a důstojnost.

Po absolvování programu absolvent bude:

- vyhodnotit rizika spojená s užíváním návykových látek dětmi a mladistvými
- rozlišit právní odpovědnost dítěte, rodiče a školy
- nastavit vhodný a přiměřený režim komunikace dítě–rodič–instituce
- zjišťovat a zaznamenat názor dítěte způsobem přiměřeným věku
- posoudit, kdy zasáhnout v režimu ochranných či výchovných opatření
- zvolit zákonné, přiměřené a lidskoprávně udržitelné postupy
- koordinovat spolupráci s lékařem, adiktologem, školou a policií
- pracovat s citlivými zdravotními a osobními údaji v souladu s právem
- formulovat návrhy a odůvodnění tak, aby obstály při přezkumu
- identifikovat příznaky ohrožení a volit vhodná opatření k ochraně zdraví dítěte
- pracovat s digitálními důkazy a chránit práva všech zúčastněných
- rozpoznat hranici mezi experimentálním a rizikovým chováním
- vytvořit plán opatření zaměřený na prevenci relapsu a obnovu důvěry
- komunikovat s rodinou o citlivých tématech bez stigmatizace
- zajistit přezkoumatelný, eticky a právně správný výkon své činnosti

Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail radovandavid@radovandavid.cz.

Obsah kurzu:

1. Pojem a právní rámec užívání návykových látek

- Vymezení návykové látky, alkoholu, tabáku a nových substancí
- Odpovědnost dítěte, rodiče a školy
- Prodej, podávání a kontrola dostupnosti alkoholu nezletilým
- Přestupkové a trestní aspekty užívání drog
- Role obce, školy a policie při zajištění prevence
- Zdravotní a sociální dopady užívání látek
- Právní principy přiměřenosti a ochrany důstojnosti dítěte
- Zásada nejlepšího zájmu dítěte při volbě opatření

2. Mapování rizik a vyhodnocení ohrožení dítěte

- Domény hodnocení: zdraví, vztahy, škola, volný čas, prostředí
- Indikátory závislosti a rizikového chování
- Kombinace faktorů a prahové ukazatele pro zásah
- Spolupráce s adiktologickými službami
- Dokumentace a grafické mapování situace
- Zapojení dítěte a rodiny do hodnocení
- Rozlišení preventivní a represivní roviny
- Vyhodnocení míry ohrožení pro volbu opatření

3. Práva dítěte a rodičů při řešení závislosti

- Rodičovská odpovědnost a povinnost chránit zdraví
- Právo dítěte na respekt, informace a soukromí
- Možnost omezit činnost dítěte z důvodu závislosti
- Souhlas rodiče se zdravotní péčí a hranice autonomie dítěte

- Opatření OSPOD a soudní zásahy
- Práva rodičů při spolupráci s institucemi
- Zohlednění rodinné dynamiky při volbě opatření
- Prevence kolizí práv a povinností

4. Zdravotní a adiktologická rovina

- Právní rámec zdravotních služeb nezletilým
- Diagnostika, indikace léčby a formy péče
- Souhlasy a právo dítěte na informace o léčbě
- Povinnost informovat rodiče a OSPOD
- Ochrana zdravotnické dokumentace a sdílení údajů
- Koordinace mezi lékařem, školou a sociální službou
- Krizové zásahy a krátkodobé hospitalizace
- Prevence relapsu a plán následné podpory

5. Komunikace s dítětem a participace

- Zásady vedení rozhovoru o návykových látkách
- Přiměřenost věku a psychické vyspělosti
- Jak získat a zaznamenat názor dítěte
- Ochrana důvěrnosti sdělení a citlivých informací
- Role OSPOD při zastupování a tlumočení názoru dítěte
- Zapojení odborníka (psychologa, adiktologa)
- Vyhodnocení porozumění dítěte rizikům
- Účast dítěte na tvorbě plánu opatření

6. Výchovná a ochranná opatření

- Dohled, výchovné programy, omezení činností
- Civilní a správní nástroje v rukou OSPOD a soudu
- Princip proporcionality a subsidiarity zásahu
- Kritéria volby nejmírnějšího opatření
- Dokumentace důvodů a kontrola účinnosti
- Postupy při opakovaném selhání péče
- Revize a ukončení opatření
- Příkladové kazuistiky

7. Práce s rodinou a školou

- Rodiče jako klíčový partner změny
- Škola jako indikátor problémového chování
- Včasná intervence a plán spolupráce
- Koordinace podpůrných kroků mezi institucemi
- Vedení rodinných konferencí a případových setkání
- Práce s odlišnými postoji rodičů
- Posilování rodičovských kompetencí
- Ochrana důvěry a komunikace bez nátlaku

8. Digitální důkazy a online prostředí

- Rizika šíření obsahu s drogami a alkoholem
- Autenticita digitálních důkazů (chaty, fotografie, videa)
- Ochrana soukromí dítěte a třetích osob
- Zásady přiměřenosti při sledování a sběru dat
- Dokumentace digitálních podkladů ve spise
- Práce s metadaty a ověřování původu informací
- Právní rámec kyberprevence a trestní rovina
- Možnosti a limity odborného posouzení digitální stopy

9. Přestupková a trestní rovina

- Rozlišení přestupku a činu jinak trestného
- Věková hranice a rozumová vyspělost
- Sankce, výchovná opatření, dohled a programy
- Spolupráce OSPOD s policií a státním zastupitelstvím
- Procesní záruky a právní zastoupení dítěte
- Evidence přestupků a mazání záznamů
- Koordinace přestupkové a civilní roviny
- Restorativní přístup a náhrada újmy

10. Etické a lidskoprávní aspekty

- Respekt k důstojnosti dítěte a zachování soukromí
- Zásada nejmenšího zásahu
- Ochrana dítěte před stigmatizací
- Rovnováha mezi ochranou společnosti a právem dítěte
- Profesionální odstup pracovníka
- Etické kodexy a odpovědnost institucí
- Úvahy o svobodě a odpovědnosti mládeže
- Reflexe přístupů v evropských systémech

11. Dokumentace a procesní jistota

- Vedení spisu, záznamy, časová osa a důkazní plán
- Poučení účastníků a jejich potvrzení
- Ochrana osobních údajů a redakce spisu
- Odůvodnění zásahu a test proporcionality
- Kontrola přezkoumatelnosti rozhodnutí
- Interní checklisty kvality
- Vzorové formulace do zpráv pro soud
- Archivace a přístupová práva

12. Diskuse a závěr školení